

Verslag 6^e partnerraadbijeenkomst KCNL

Van Hall Larenstein, Velp

Dinsdag 6 november 2018

Welkom en inleiding door Peter van Dongen

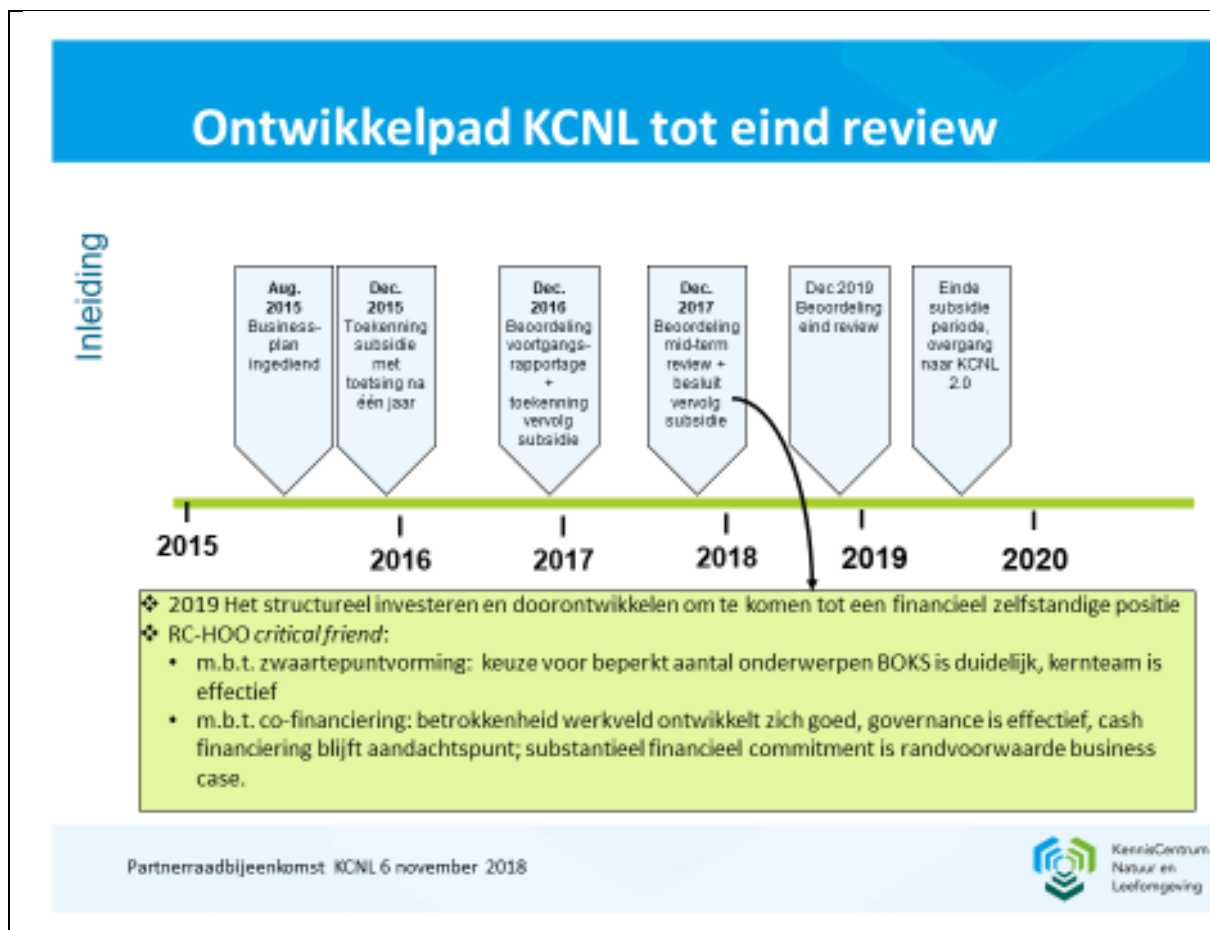
De zesde Partnerraadbijeenkomst KCNL werd gehouden bij Van Hall Larenstein te Velp. Vertegenwoordigers uit werkveld en onderwijs waren bij elkaar gekomen om te praten over de ontwikkeling van het KCNL en over de koers om te komen tot een gezonde business case voor het KCNL 2.0.

Peter van Dongen, voorzitter van de stuurgroep van het KCNL, heette alle eenenveertig aanwezigen van harte welkom in de kapel van de hogeschool. In zijn welkomstwoord resumeerde Peter aan de hand van een tijdslijn de fasen van start tot heden die het KCNL heeft doorlopen en staat stil bij het advies dat de Review Commissie Hoger Onderwijs en Onderzoek (RC HOO) als critical friend eind 2017 heeft meegegeven aan het KCNL voor de doorontwikkeling tot een gezonde business case. De review commissie stelt dat het programma waarin wordt gewerkt aan innovatievragen gericht op het vergroten van natuurwaarden en herstel van biodiversiteit helder en overzichtelijk is. Daarnaast beoordeelt zij dat de betrokkenheid van strategische partners in de governance en de aansluiting bij nationale agenda's goed en effectief is gebleken. Ook de effectiviteit van het kernteam die tot uiting komt in de ontwikkeling van projecten wordt als positief bestempeld. Zorg en aandachtspunt is nog wel de cash financiering. Financieel commitment is randvoorwaarde voor de business case van het KCNL 2.0.

In juni is bij de Partnerraadbijeenkomst die gehouden werd bij Places of Hope de eerste aanzet gedaan. We zien dat er over de volle breedte commitment is, maar de financiering moet nog invulling krijgen. Hiervoor wordt gewerkt op verschillende sporen. Enerzijds wordt gekeken naar een bijdrage cash of in kind door partners. Daarnaast voeren (onderwijs)partijen op bestuurlijk niveau constructieve gesprekken met het Ministerie van LNV over de doorontwikkeling van de gezamenlijke Groene Centre of Expertise (CoE's waar het KCNL onder valt) en de Centra voor Innovatief Vakmanschap (CIV's wat het KCNL ook is). Met het Ministerie van LNV wordt onderzocht hoe de ervaringen en de infrastructuur van de huidige groene CoE's en CIV's benut kunnen worden voor het oppakken van maatschappelijke opgaven, zoals geformuleerd in de strategische kennis en innovatie agenda van het Ministerie van LNV o.a. door de inzet van praktijkonderzoek.

Eind 2019 staat de eind review van het KCNL gepland, daarbij moeten we laten zien hoe we vanaf 2016 hebben opgebouwd aan een (governance) structuur die ook in de toekomst vruchtbaar kan worden ingezet.

Het verdere verloop van de partnerraadbijeenkomst heeft tot doel vanuit resultaten en casuïstiek verder te praten over de doorontwikkeling van het KCNL.

Figuur 1 Tijdslijn en ontwikkelpad KCNL van ontwikkeling door KCNL 2.0

Deel 1: Stand van Zaken KCNL en het delen van beelden

Na het welkomstwoord en de introductie door Peter van Dongen nam Evelyne van Dongen, programmamanager KCNL, het woord om de deelnemers op basis van de cijfers tot en met augustus 2018 te informeren over de richting waarin we aan het bewegen zijn en welke activiteiten voor 2019 en verder gepland staan om de organisatie goed voor te bereiden op de fase na 2020.

Evelyne memoreerde vanuit een persoonlijk verhaal dat de intrinsieke motivatie tot samenwerking voortkomt uit de liefde voor wat de natuur ons te bieden heeft, de waarde die wij hieraan toekennen en het besef dat we elkaar nodig hebben om deze natuurwaarde te behouden en de biodiversiteitswaarden te herstellen.

Het denkkader voor de business case KCNL 2.0

Tijdens de partnerraad van juni is afgesproken dat met alle strategische partners zou worden gesproken en wordt nagedacht over wat nog gedaan moet worden en nodig is om tot een sluitende business case voor het KCNL 2.0 te komen en hoe deze business case eruit moet komen te zien. Met de meeste partners heeft dit gesprek de afgelopen tijd plaatsgehad; met een aantal partners zal binnenkort het gesprek nog gevoerd gaan worden. We weten inmiddels dat het KCNL meerwaarde levert op drie punten. Vanuit haar propositie 'Onderwijshuis', het delen en ontsluiten van kennis, bijdragen aan aantrekkelijk en up-to-date regulier onderwijs en ook voor het bij- en nascholingsonderwijs; vanuit haar propositie 'Onderzoekshuis', het ontwikkelen van nieuwe kennis, oplossingen en verdienmodellen in de praktijk en tot slot vanuit haar strategisch netwerk: het op een persoonlijke en energieke manier makelen en schakelen tussen partijen rondom een vraagstuk.

De business case die ter bespreking voorligt is gebaseerd op twintig betalende partners die met elkaar de infrastructuur in de lucht houden. Zoals het er nu uitziet is dit een reëel haalbaar scenario, maar soms is er ook nog 'werk aan de winkel'. Goede afspraken moeten gemaakt worden over wat partners terugkrijgen voor hun bijdrage. Ook is diversiteit in afspraken wenselijk. Waar mogelijk zijn we direct concreet aan de slag gegaan. In de loop van 2019 zullen de opbrengsten uit de gesprekken verder worden uitgewerkt en verwerkt in afspraken. Gelijktijdig wordt gewerkt aan het vinden van dekking voor de kosten van de business developers. Ook hier zijn mooie ontwikkelingen in te zien zoals de coördinerende rol die het KCNL gaat spelen bij de Green deal Natuurinclusieve Landbouw Groen onderwijs. En zoals ook al door Peter van Dongen is genoemd, stemmen de gesprekken die thans met het Ministerie van LNV worden gevoerd over de doorontwikkeling van de CoE's en CIV's, hoopvol.

Foto 1 Presentatie over de voortgang KCNL door de Evelyne van Dongen, programmamanager KCNL

Hoe doen we het nu? Realisatie tot en met augustus 2018

In de reflectie op de realisatie wordt gekeken vanuit drie vertrekpunten. Allereerst wordt gekeken naar de ontwikkeling van het projectenvolume en de kosten op programmaniveau. Daarnaast wordt gekeken naar hoe de bijdrage van alle partijen (co-financiering) zich ontwikkelt en tot slot wat de concrete opbrengsten zijn en de impact die we maken met onze activiteiten.

De cijfers die gepresenteerd zijn zijn de cijfers tot en met augustus 2018. Vanaf hier gerekend heeft het KCNL nog ruim twee jaar te gaan voor de uitvoering. De realisatie in de projecten is goed. Er lopen achtendertig projecten met een gemiddelde omvang van € 150.000 per project. Doelstelling is om voor heel 2018 nog ongeveer 1 mln aan nieuwe projecten te ontwikkelen. Vastgesteld wordt dat het belangrijk is strak te blijven sturen op de voortgang in de realisatie. De projecten hebben veelal meer uitvoeringstijd nodig dan gepland. Ook is het niet altijd even makkelijk om de werkveldbijdrage 'op papier te krijgen'. Dit zijn aandachtspunten voor het management.

De verhouding tussen subsidie bijdrage vanuit van het Ministerie van LNV, het werkveld en onderwijs dient over het hele programma te voldoen aan de verhouding: maximaal 50% subsidie, minimaal 25% werkveldbijdrage en maximaal 25% onderwijs bijdrage. De huidige realisatie cijfers laten zien dat het KCNL hier inmiddels aan voldoet. Daarnaast mag de overhead niet meer zijn dan 25%. Ook hier wordt aan voldaan. 2018 is het jaar waarin de meeste resultaten in de projecten worden gehaald. Het overzicht van opbrengsten, inclusief publicaties laat zien dat er veel gebeurt. De publicaties zijn via links terug te vinden op de website van het KCNL. De deelname van Mbo studenten blijft wat achter bij de doelstellingen, daarentegen is het aantal Hbo studenten hoger. Het aantal Mbo en Hbo docenten dat betrokken is in de realisatie aanzienlijk hoger dan gepland.

Concrete producten komen meer en meer beschikbaar en aan kennisdeling wordt veel invulling gegeven.

Vooruitblik 2019 en verder

Het Jaarplan KCNL 2019 gaat heten 'Van Startup naar Scale-up'. In 2016 is het KCNL gestart, in de achterliggende jaren is gekeken wat werkt, is geluisterd naar wat onze partners verwachten en zijn de behoeften onderzocht. In 2017 is het KCNL gaan bouwen aan zijn propositie. Met elkaar is hard gewerkt in de projecten aan goede resultaten. In 2018 is gestart met het voeren van gesprekken met partners over de meerwaarde die het KCNL levert, via praktijkonderzoek, de coördinatie op kennisdeling. Als voorbeelden worden genoemd de Groene Carrousel, het ontwikkelen van keuzedelen, minoren en lesmateriaal voor het Mbo. Een logische volgende stap is deze diensten breed te gaan uitzetten en aan te bieden aan de doelgroepen. De activiteiten van 2019 staan in het kader van het hiervoor klaarmaken van de organisatie. Het uitrollen van een goede merk- en communicatiestrategie, het organiseren van kennisdeelbijeenkomsten en het maken van een nieuwsbrief, filmpjes en het gebruik van social media zijn onderdeel hiervan. Ook op grotere schaal organiseren van kennisdeelbijeenkomsten krijgt in 2019 extra aandacht.

Ook zullen in 2019 de gesprekken met LNV worden voortgezet en last but not least zal in december 2019 de eindreview plaatsvinden.

Presentatie kernteam

De bezetting van het Kernteam heeft in 2018 een paar wisselingen ondergaan. Inmiddels is het team weer op volle sterkte. Deze partnerraadbijeenkomst bood de gelegenheid om het team opnieuw aan de partners voor te stellen.

Foto 2 Het KCNL kernteam

De zes kernteamleden presenteerden in een korte pitch op een wervende manier wie ze zijn, in welke regio zij actief zijn en waar zij zich op dit moment mee bezighouden.

In het schema onderstaand worden de belangrijkste activiteiten per business developer samengevat.

Naam business developer	regio	activiteiten
Nick Pruijn	Zuid-Holland, Zeeland, Groene hart	project citizen science monitoring van insecten, Green deal groen infra, City deal de waarden van groen en blauw in de stad
Wietske van Dijk	Metropool regio Amsterdam	werkgroep stadsecologen, citizen science monitoring
Rosemarie Slobbe	Noord-Holland, Flevoland	Green Deal Natuur Inclusieve Landbouw groen onderwijs, kennisdeelbijeenkomst Veenweide gebieden, regionale bijeenkomsten biologische landbouw
Pieter van der Werff	Friesland, Groningen, Drenthe	Nacht van het donker zijn (?), Field lab N-O Fryslân
Ger van Laak	Noord-Brabant en Limburg	stress test op biodiversiteit, werkgroep en voorzitter tijdens nationale bijen strategie, groene carrousel
Freek Rurup	Gelderland, Overijssel	Veluwe op 1, klimaatadaptatie met natuur, groei effecten van schimmels en op o.a. gras, stress test op biodiversiteit, groene carroussel samen met Ger

Tabel 1 Namen business developers KCNL, de regio en belangrijkste activiteiten

Deel 2: Workshops met casuïstiek als vertrekpunt. Hoe verder?

In deel twee van de middag werd met casuïstiek van bestaande KCNL-projecten als vertrekpunt (Groene gezonde wijken, Smooth traffic management en Innovatieve klimaatstresstest) of een nieuw project idee (Share my city), in workshops met elkaar vanuit inhoud gesproken over de toekomstmogelijkheden van het KCNL. In iedere workshop werd na een korte introductie door bij het project betrokken experts, van gedachten gewisseld over de kansen voor opschalen en/of aanscherping, de meerwaarde van het project gezien vanuit programmering van het KCNL en de belangen, doelen en ambities van partners. De volgende in tekst box 1 gepresenteerde vragen kwamen daarbij aan de orde.

1. *Herkennen de deelnemers het thema/onderwerp in de workshop als een van de innovatie opgaven? (programma en agendering)*
2. *Welke kansen worden gezien voor het opschalen, verbeteren, uit te breiden met vervolgvragen, zelf ook deel te nemen (het doorontwikkelen van dit project)*
3. *Welke rol heeft het KCNL in dit project (makelen en schakelen, inbedding in onderwijs, tot stand brengen van onderzoek in de praktijk en ontwikkelen nieuwe kennis en creëren van oplossingen? (verdienmodel KCNL)*
4. *Levert het KCNL op deze manier meerwaarde? Is deze meerwaarde aanleiding om mee te betalen aan de infrastructuur van het KCNL, zodat de activiteiten kunnen worden voortgezet? (lock-in voor business case)*

Tekst box 1 Vragen tijdens workshops

In de workshops werden mooie resultaten getoond, goede ideeën gepresenteerd, geïnteresseerd geluisterd en vanuit betrokkenheid kritisch en constructief met elkaar van gedachten gewisseld.

Workshop 1 KCNL-project “Groene Gezonde wijken”

Foto 3 tafelgesprek tijdens workshop Groene Gezonde wijken

Dr. Dinand Ekkel, Lector Vitale stad Aeres en Ir. David van Uden, directeur van BTL advies presenteren het project Groene gezonde wijken. Binnen het project wordt in gezamenlijkheid onderzocht hoe groen kan bijdragen aan gezondheid en kwaliteit van leven. Hiervoor worden tuinen en openbaar groen benut (nature based solution). Het project richt zich op de sociale innovatie. Aan de hand van praktijkvoorbeelden werd verteld over: de meerwaarde van co-creatie tussen onderzoek (lectoraat), bedrijfsleven partijen (BTL) en overheden (SBB en gemeenten); de eerste concrete opbrengsten; de beoogde resultaten en de uiteindelijk beoogde structurele inbedding in het onderwijs. De deelnemers werden uitgenodigd om mee te denken over hoe dit project vol kansen te versterken door op zoek te gaan naar kritische dilemma's.

Figuur 2 overzicht focus en doel KCNL-project Groene gezonde wijken

Opbrengsten uit de workshop:

- De thema's groen en gezondheid, kwaliteit van de leefomgeving en functiecombinaties in ruimtelijke inrichting worden herkend;
- Het KCNL heeft gezorgd bij de ontwikkeling van dit project voor betrokkenheid van veel partijen, wat anders niet was gelukt;
- Deelnemers deden voorstellen om het project uit te breiden bijv. om de 'plaats' van 'onkruiden' meenemen in het onderzoek;
- Als uitdaging wordt gezien het organiseren van de betrokkenheid van de grote hoeveelheid en diversiteit van studenten. Het project zal aanlopen tegen de schotten binnen de gemeenten. Gelijker tijd ligt hier ook de kans om deze schotten te slechten.

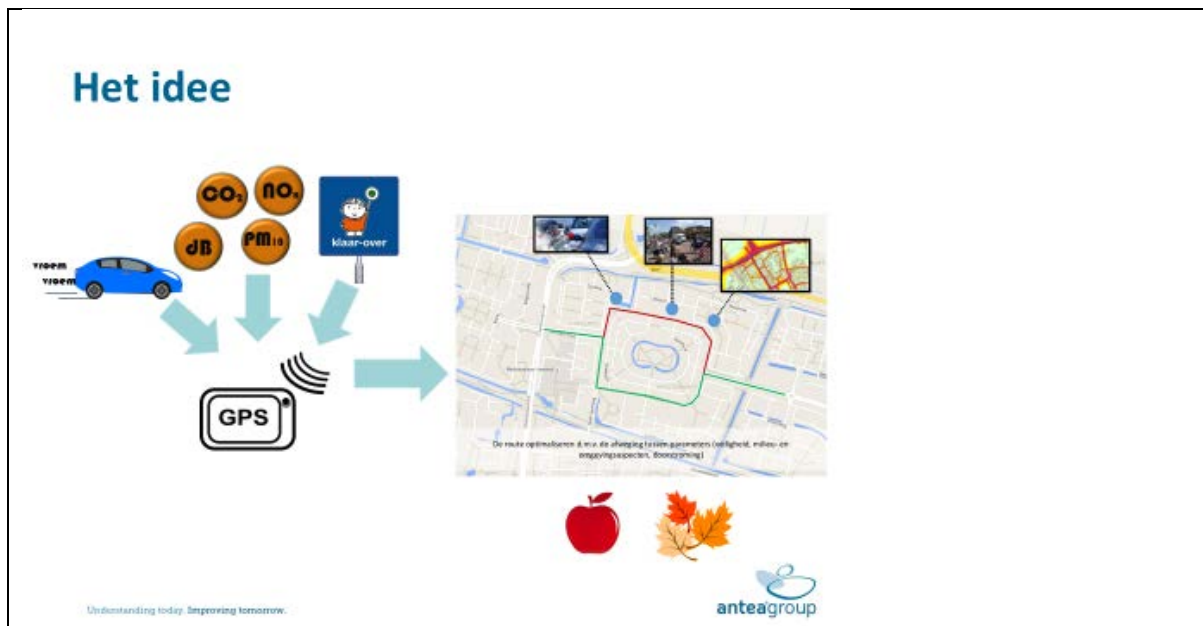

Foto 4 Startbijeenkomst Groene gezonde wijken met project deelnemers

Workshop 2 KCNL-project "Smooth traffic management"

Marieke de Haan-Brinkhuis van de Antea Group deelde als werkveldpartij de ervaringen van Antea Group met het KCNL-project "Smooth traffic management 1 en 2". Hierbij zoomde zij in op de maatschappelijke relevantie en waarom Antea samen met Inholland aan dit vraagstuk wil werken. Ze nam deelnemers mee in de wijze waarop binnen dit project innovatie samen met partijen ter hand wordt genomen. Dit praktijkvoorbeeld toonde de meerwaarde van co-creatie en cross-overs tussen bedrijfsleven Antea en docenten en studenten ICT en Landscape en Environment Management van Inholland. In Smooth traffic management 2 wordt een vervolg gegeven aan de eerder in Smooth traffic management 1 opgehaalde opbrengsten voor sociale acceptatie.

De deelnemers werden in de workshop uitgenodigd om mee te denken over hoe dit project vol kansen te versterken; De kritische dilemma's te benoemen en na te denken over de wijze van opschalen.

Figuur 3 Illustratie Smooth traffic management

Opbrengsten uit de workshop:

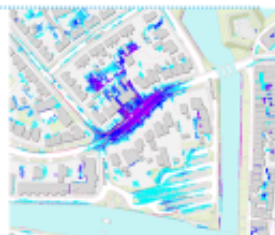
- Het KCNL maakt de samenwerking tussen opleidingen mogelijk dat was anders niet gelukt;
- Uitdaging in het project is hoe potentiële gebruikers te stimuleren om het systeem te gaan gebruiken;
- Tip 1: Nudging en gammification inzetten als vervolgstap in het onderzoek van het project;
- Tip 2: Gemeenten erbij gaan betrekken om keuzen te gaan maken voor gewenste routes binnen de huidige wegenvoorraad en na te denken over de effecten op deze wegenvoorraad.

Workshop 3 KCNL-project “Innovatie klimaatstresstest Fryslân”

Jeroen Lasonder van Tauw deelde zijn ervaringen met het KCNL-project “Innovatie klimaatstresstest Fryslân”. Hij gaf toelichting op de wijze waarop in dit project innovatie samen met partijen ter hand is genomen; hoe afspraken zijn gemaakt o.a. over intellectueel eigendom; hij liet het eindproduct zien, vertelde hoe het product is uitgerold/beschikbaar is gesteld in de Provincie Friesland. Daarnaast vertelde hij hoe waterautoriteiten, gemeentelijke beleidsmakers en besluitvormers werken met het instrument en hoe het eindproduct een plek krijgt binnen het onderwijs. De deelnemers werden uitgenodigd te reflecteren op de impact van dit project en na te denken welke vervolg vragen zouden kunnen worden opgepakt.

Opbrengsten

1. Stresstesten hitte en extreme neerslag
2. Kennismaking met vervolgtraject: risicodialoog
3. Afstudeeropdrachten voor studenten
4. Overdracht kennis en ervaringen tussen gemeenten

Figuur 4 illustratie Innovatieve klimaatstresstest Friesland

Opbrengsten uit de workshop:

- Het KCNL heeft meerwaarde omdat:
 - o het partijen bij elkaar heeft gebracht die anders niet bij elkaar waren gekomen.
 - o door vermenging van culturen die is ontstaan
 - o samenwerking in het project geeft een 'alibi' om te mogen innoveren
 - o er is ervaring opgedaan met 'hoe te leren in de triple helix?';
- Ambtenaren en wethouders van de gemeenten in Friesland hebben deelgenomen aan de masterclasses;
- Een risico-dialoog is gevoerd met werkveldpartijen: wat accepteer je wel en wat wil je oplossen?
- Er is gestructureerd gewerkt aan weten, willen, werken;
- Hittestresstest is in een vervolgproject door partijen ontwikkeld;
- Tip 1 voor een vervolg: hackaton organiseren en daarbij een database van klimaatmaatregelen maken;
- Tip 2 voor een vervolg: werken aan de bewustwording van burgers, de effecten van maatregelen meten, bijhouden van mutaties, de opbrengsten in het mbo en hbo-opleidingen integreren.

Workshop 4 Oplossingen voor klimaatbestendige wijken: "Share my city"

Stephanie Gijsbers, en Jaap Klein van Witteveen+Bos verzorgden de workshop "Share my City".

Door klimaatverandering krijgt Nederland te maken met steeds meer hevige regenbuien. In stads- en dorpskernen kan dit water moeilijk weg doordat een grootdeel van de grond bebouwd of bestraat is. Gemeenten hebben moeite ervoor te zorgen dat we droge voeten houden. Zij beheren maar een klein deel van alle ruimte in de stad. Het grootste deel van de ruimte in de stad wordt beheerd door burgers en bedrijven. Share my City heeft daarom een tool gecreëerd waarmee gemeenten en haar bewoners inzicht krijgen in de beste methoden om tijdelijk water vast te houden. Door bijvoorbeeld

gebruik te maken van tuinen, balkons of daken kan het water worden vastgehouden, het riool worden ontlast en wateroverlast worden voorkomen.

<https://sharemycity.net/>

Deelnemers van deze workshop werden uitgenodigd mee te denken hoe dit instrument verder te ontwikkelen? Hoe door te ontwikkelen? Hoe de communicatie naar burgers op te pakken? Wortel, stok of preek, Hoe te vermarkten? Hoe dit initiatief te koppelen aan andere projecten binnen het KCNL? Hoe het instrument in te zetten voor de realisatie van maatschappelijke opgaven?

Figuur 6 Illustratie Share my City

Opbrengsten uit de workshop:

- Tip 1 voor doorontwikkeling van het pakket share my city: Eerst de incentives gaan testen;
- Tip 2 voor doorontwikkeling van het pakket share my city: Zichtbaar maken welke waarde water vertegenwoordigt water;
- Gebruikmaken van het KCNL-project 'Limburg WaterKlaar', waarbinnen wordt gewerkt aan hemelwater afkoppeling met en door burgers.

Deel 3: samenvatting en opbrengsten van de partnerraadbijeenkomst

Aan het eind van de middag reflecteerde Peter van Dongen op de middag en vatte de opbrengsten samen.

Aan het begin van de middag zijn de denklijnen voor de doorontwikkeling van het KCNL met de deelnemers gedeeld en besproken.

In het tweede deel van de middag vonden in de workshops levendige gesprekken plaats en kwamen leuke projecten aan bod en werd de vruchtbare samenwerking met bedrijfsleven en verschillend opleidingen en lectoraten mooi zichtbaar.

Tijdens de gesprekken in de workshops ging het gesprek onder meer over de 'hamvraag' of in deze projecten en samenwerking ook was gerealiseerd zonder het zonder het KCNL? Vastgesteld wordt dat uniek voor het KCNL is, de verbinding die worden gemaakt tussen het Mbo en Hbo, de landelijke schaal en de betrokkenheid van een lectoraat bij ieder project.

De opbrengsten uit de workshops worden verder opgepakt in de projecten en in de gesprekken met partners.

Naar aanleiding van het programma ontstond een levendige discussie over doel en nut van de partnerraadbijeenkomsten en werden voorstellen voor de toekomst gedaan.

De opbrengsten van de middag worden onderstaand samengevat:

- Algemeen wordt gezien dat het KCNL zorgt voor betrokkenheid van veel partijen wat anders niet was gelukt.
- Een extra oproep werd gedaan om in te blijven steken op betrokkenheid van mbo-studenten en -docenten bij projecten.
- De komende tijd zal verder worden gepraat vanuit thema's en inhoudelijke agenda's, inclusief de agenda van LNV over de doortontwikkeling van het KCNL.
- Betrokkenheid van partners is nodig voor deze doorontwikkeling. Het programmamanagement wordt aangespoord om blijvend partners sterk te betrekken bij het KCNL, zodat eigenaarschap groeit.
- In dit kader wordt benoemd de kansen en mogelijkheden te verkennen, die er liggen om verbinding te maken tussen regulier onderwijs en de kennisbehoefte bij werkveld en andersom de aanwezige kennis bij werkveldorganisaties te benutten bij activiteiten van het KCNL. Bijvoorbeeld door aan te sluiten bij de in ontwikkeling zijnde SBB-Academie.
- Daarnaast is voorgesteld is om met een groep gelijk 'getypeerde' partners op thema's door te praten. Bijvoorbeeld rondom natuurinclusieve landbouw. Inventariseren: Waar is behoefte aan? Wat is er al? Wat is nog nodig?
- Tot slot is voorgesteld om thematische kennisdeelbijeenkomsten te organiseren, waarbij projecten die op inhoud aanvullend zijn aan elkaar bij elkaar worden gebracht.

We kijken terug op een bijeenkomst met een goede opkomst met opbrengsten waar we met elkaar de komende tijd mee verder kunnen en gaan.

Peter van Dongen bedankte alle aanwezigen voor hun actieve bijdrage en nodigde iedereen uit om nog na te praten onder het genot van een hapje en een drankje.

KennisCentrum
Natuur en
Leefomgeving

Partnerraadbijeenkomst KennisCentrum Natuur en Leefomgeving

6 november 2018

KennisCentrum
Natuur en
Leefomgeving

Programma

Deel I Ontwikkelingen KCNL

14:00 u **Welkom en update vanuit de stuurgroep,**
Peter van Dongen, vz Stuurgroep en CvB Van Hall Larenstein

14:10 u **Stand van zaken en delen van beelden,**
Evelyne van Dongen, programmamanager KCNL

Deel II Workshops met Casuïstiek als vertrekpunt

Workshop ronde 1: 14:40 u - 15:20 u

Workshop ronde 2: 15:20 u - 16:00 u

16:00 u **Plenaire terugkoppeling**

16:20 u **Samenvatting opbrengsten, reflectie en sluiting door Peter**
van Dongen

Opening en welkom

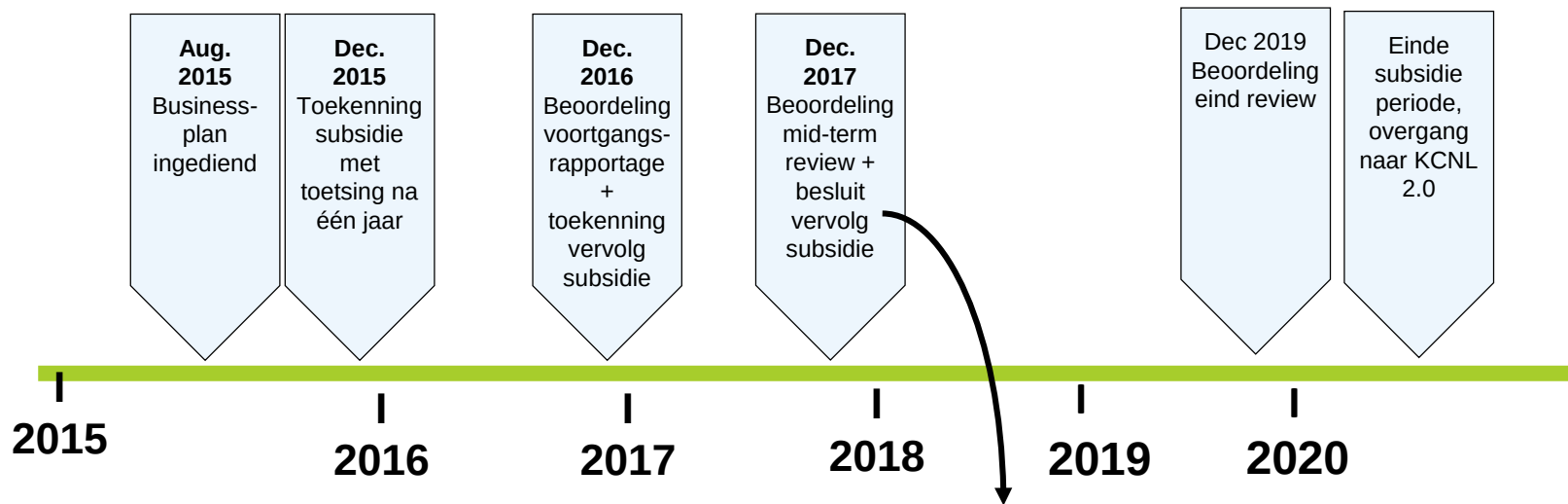
Peter van Dongen

voorzitter Stuurgroep KCNL en
voorzitter CvB Van Hall Larenstein

Ontwikkelpad KCNL tot eind review

Inleiding

- ❖ 2019 Het structureel investeren en doorontwikkelen om te komen tot een financieel zelfstandige positie
- ❖ RC-HOO *critical friend*:
 - m.b.t. zwaartepuntvorming: keuze voor beperkt aantal onderwerpen BOKS is duidelijk, kernteam is effectief
 - m.b.t. co-financiering: betrokkenheid werkveld ontwikkelt zich goed, governance is effectief, cash financiering blijft aandachtspunt; substantieel financieel commitment is randvoorwaarde business case.

Stand van Zaken KCNL en delen van beelden

Evelyne van Dongen

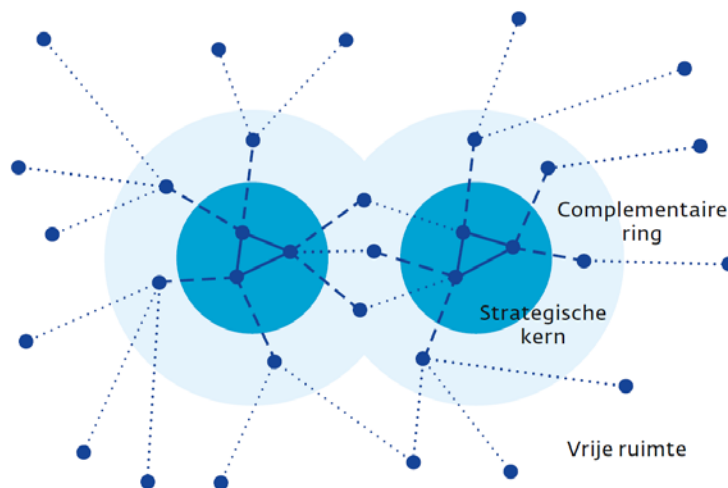
programmamanager KCNL

1. Business case KCNL 2.0
2. Resultaten t/m augustus 2018
3. 2019 van startup naar scale-up
4. Presentatie kernteam

1. Business case KCNL 2.0

Positie kiezen in een netwerk

Multilevel verdienscenario

a) Organisatiekosten

Uitgaven

Management	Uurtarief	Uren	Bedrag
Projectmanagement	€ 80	1.400	112.000
Administratieve ondersteuning	€ 63	90	5.670
Secretariaat	€ 63	160	10.080
Subsidieadviseur	€ 80	20	1.600
Finance & Control (5 uur/wk)	€ 80	230	18.400
Totaal managementkosten	1.900		147.750

Overige organisatiekosten

	Bedrag
Reis- en verblijfskosten	4.000
Kennisbijeenkomsten	12.000
Communicatie en PR	12.000
Faciliteiten/overig	4.250
Totaal overige organisatiekosten	32.250

TOTAAL ORGANISATIEKOSTEN 180.000

Inkomsten

Strategische bijdragen

	Aantal	Bijdrage	Totaal
Bijdrage HBO	4	€ 9.000	36.000
Bijdrage MBO	6	€ 9.000	54.000
Bijdrage werkveld	10	€ 9.000	90.000

Totaal strategische bijdragen 180.000

b) Ontwikkeling en uitvoering van activiteiten

Uitgaven

Verstrekken vouchers	Bedrag	Aantal	Bedrag
Vouchers kennisdeling	€ 5.000	5	25.000
Vouchers alternatieve geldstromen	€ 10.000	5	50.000
Totaal verstrekken vouchers			75.000

Business Developers 6 regio's

	Uurtarief	Uren	Bedrag
Regio Friesland, Groningen, Drenthe	€ 80	480	38.400
Regio Noord-Holland, Flevorland	€ 80	480	38.400
Regio Limburg en Noord-Brabant	€ 80	480	38.400
Regio Gelderland en Overijssel	€ 80	480	38.400
Regio Zuid-Holland, Zeeland en Groene	€ 80	480	38.400
Metropoolregio Amsterdam	€ 80	480	38.400
Totaal Business Developers 6 regio's			230.400

Partnerraad/stuurgroep

	Aantal	Uurtarief	Uren	Bedrag
Partnerraad	22	€ 80	16	28.160
Stuurgroep	8	€ 80	50	32.000
Totaal partnerraad/stuurgroep				60.160

TOTAAL ONTWIK. EN UITV. ACTIVITEITEN 365.560

TOTAAL ORGANISATIE + ACTIVITEITEN 545.560

Inkomsten

Cash bijdrage onderwijs voor ontwikkeling activiteiten

Bijdrage MBO	25.000
Bijdrage HBO 4 x € 10.000 + Bijdrage MBO totaal € 10.000	50.000
Totaal cash bijdrage onderwijs voor ontwikkeling activiteiten	75.000

Business Developers in Kind en Cash uit de regio's

Regio Friesland, Groningen, Drenthe	38.400
Regio Noord-Holland, Flevorland	38.400
Regio Limburg en Noord-Brabant	38.400
Regio Gelderland en Overijssel	38.400
Regio Zuid-Holland, Zeeland en Groene Hart	38.400
Metropoolregio Amsterdam	38.400
Totaal Business Developers 6 regio's	230.400

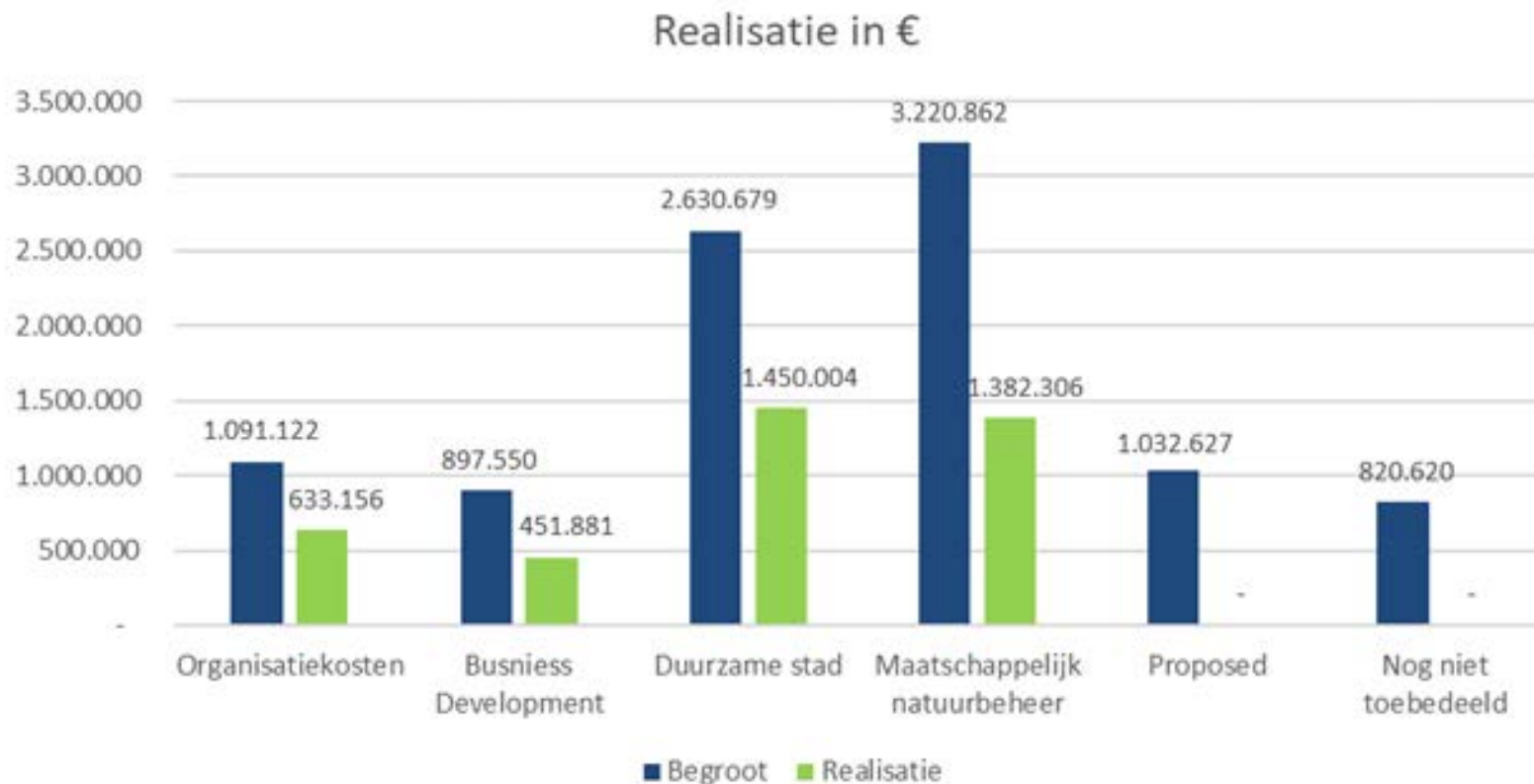
In kind bijdrage voor ontwikkeling activiteiten

Partnerraad	28.160
Stuurgroep	32.000
Totaal in kind bijdragen voor ontwikkeling activiteiten	60.160

TOTAAL ONTWIK. EN UITV. ACTIVITEITEN 365.560

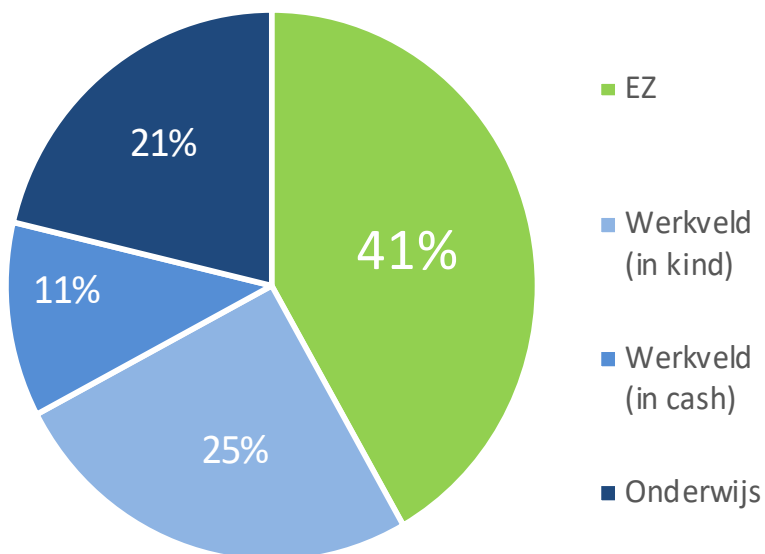
TOTAAL ORGANISATIE + ACTIVITEITEN 545.560

2. Realisatie KCNL tot en met augustus 2018

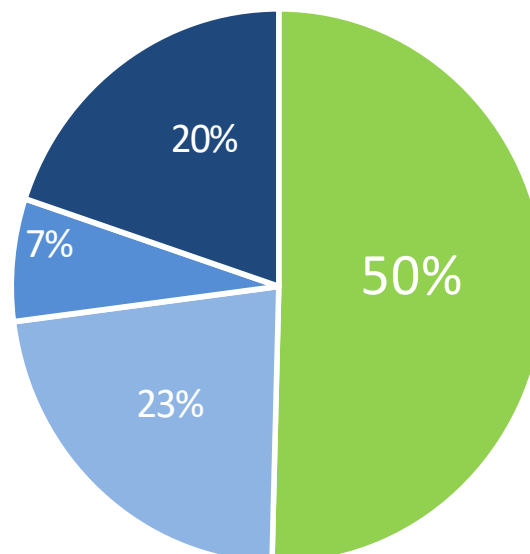

PPS Co-financiering t/m augustus 2018

Begroting

Realisatie

Impact KPI

KPI	Doelstelling per jaar	t/m augustus 2018	Overzicht KPI's
Medewerkers en experts werkveld		300	file:///W:/DATA/KCNL/Projecten/Rapportages/Rapportageronde%202018%20augustus\201808%20Opbrengsten%20KCNL-projecten%20Def.xlsx file:///W:/DATA/KCNL/Projecten/Rapportages/Rapportageronde%202018%20augustus\201808%20Overzicht%20rapportageronde%20augustus%202018%20met%20KPIs%20ingevuld.xlsx
Studenten Mbo	100	166	
Studenten Hbo	75	375	
Studenten WO		14	
Docenten Mbo	25	83	
Docenten Hbo	25	129	
Lectoren		13	
Publicaties	12	63	
Kennisdeelbijeenkomsten	6	130	
Minoren+ keuzedelen	3	7	
klanttevredenheid		7,2	

3. Vooruitblik 2019 en verder

- Van start up naar scale up
- Organisatie klaarmaken voor vervolg fase
- Marketing en communicatie strategie
- Kennisdeling uitbouwen
- Funding aanboren en het verankeren van de business case KCNL 2.0
- Strategisch netwerk uitbouwen
- Eindreview

Waar stad natuur vindt
waar bedrijf onderwijs vindt
waar kennis praktijk vindt

4. Presentatie kernteam

Naam	Regio
Rosemarie Slobbe	Noord-Holland Flevoland
Pieter van der Werff	Friesland-Groningen-Drenthe
Wietske van Dijk	Metropool regio Amsterdam - Utrecht
Nick Pruijn	Zuid-Holland- Zeeland- Groene Hart
Freek Rurup	Gelderland-Overijssel
Ger van Laak	Noord-Brabant - Limburg

Partnerraadbijeenkomst 6 november 2018

Deel II Workshops met Casuïstiek als vertrekpunt

Ronde 1: 14:40 u - 15:20 u

Ronde 2: 15:20 u - 16.00 u

Workshop 1 Groen en Gezondheid

Workshop 2 Integrale samenwerking binnen stedelijke omgeving

Workshop 3 Klimaatadaptatie en de functie van stresstesten

Workshop 4 Oplossingen voor klimaatbestendige wijken

16:40 u Plenaire terugkoppeling en reflectie

Vragen tijdens de workshops

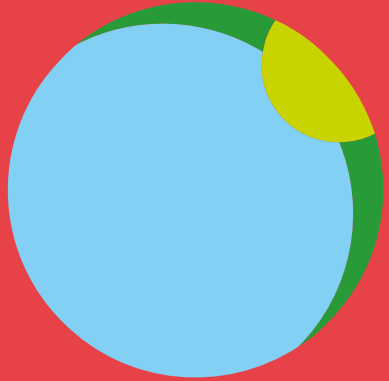
1. Herkennen van het thema/onderwerp als een van de innovatie opgaven?
2. Welke kansen voor doorontwikkeling? opschalen, of vliegen
3. Welke rol en verdienmodel zit daar in voor het KCNL?
4. Willen jullie geld betalen voor de dienst?

Plenaire terugkoppeling en reflectie

1. Thema's onderwerpen, innovatie
2. Kansen voor opschalen, vliegen, aanscherping
3. Diensten en taken KCNL
4. Lock-in

Samenvatting opbrengsten en reflectie

Peter van Dongen

AERES
HOGESCHOOL
ALMERE

Talent voor groei

KCNL project Groene en gezonde wijk

Doel: ontwikkelen van groene ontwerp-kaders voor groen OP WIJK NIVEAU

→ basis voor functioneel, evidence-based integraal ontwerp !

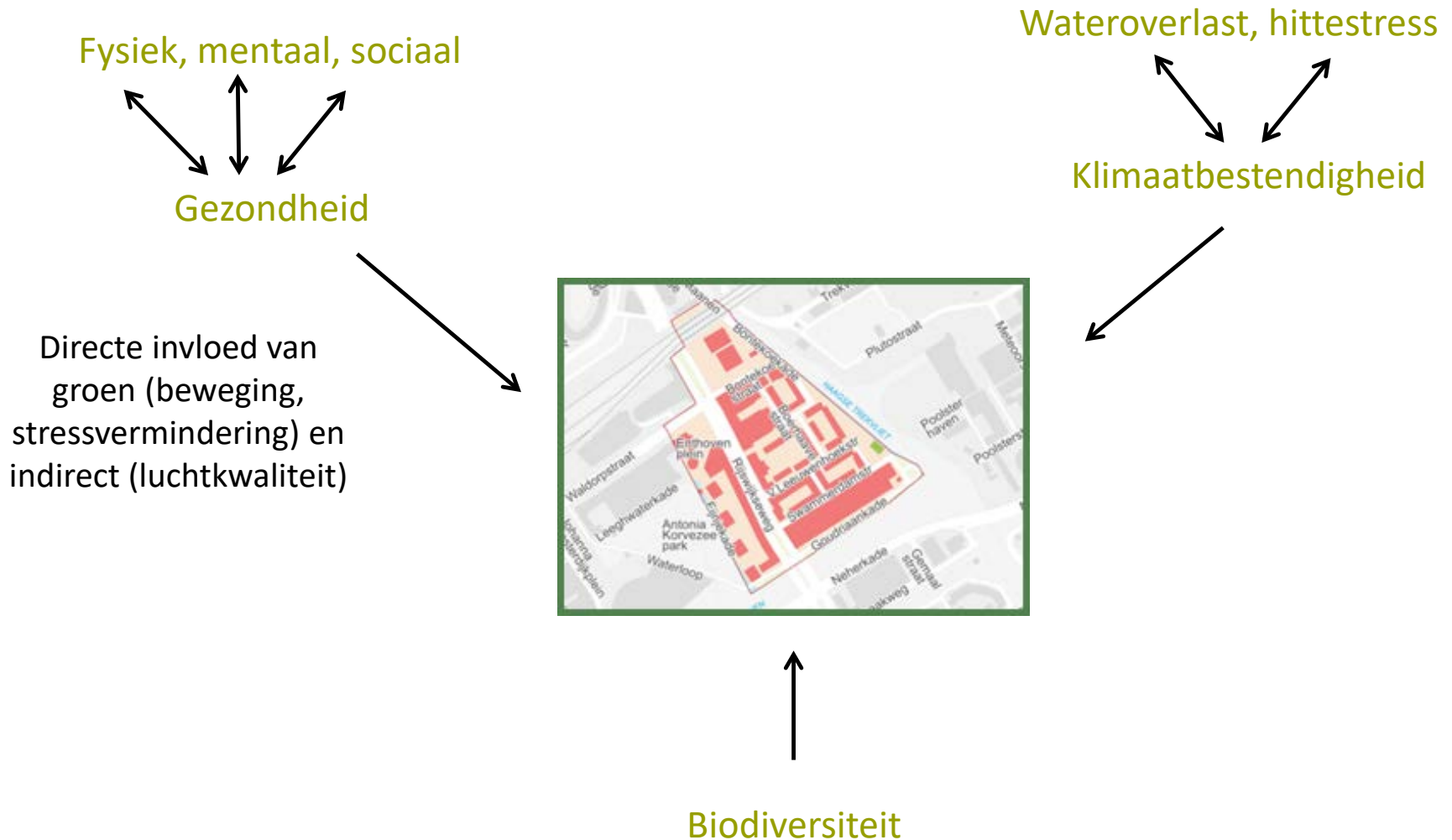
Gezonde leefstijl

Groot weerstands-
vermogen

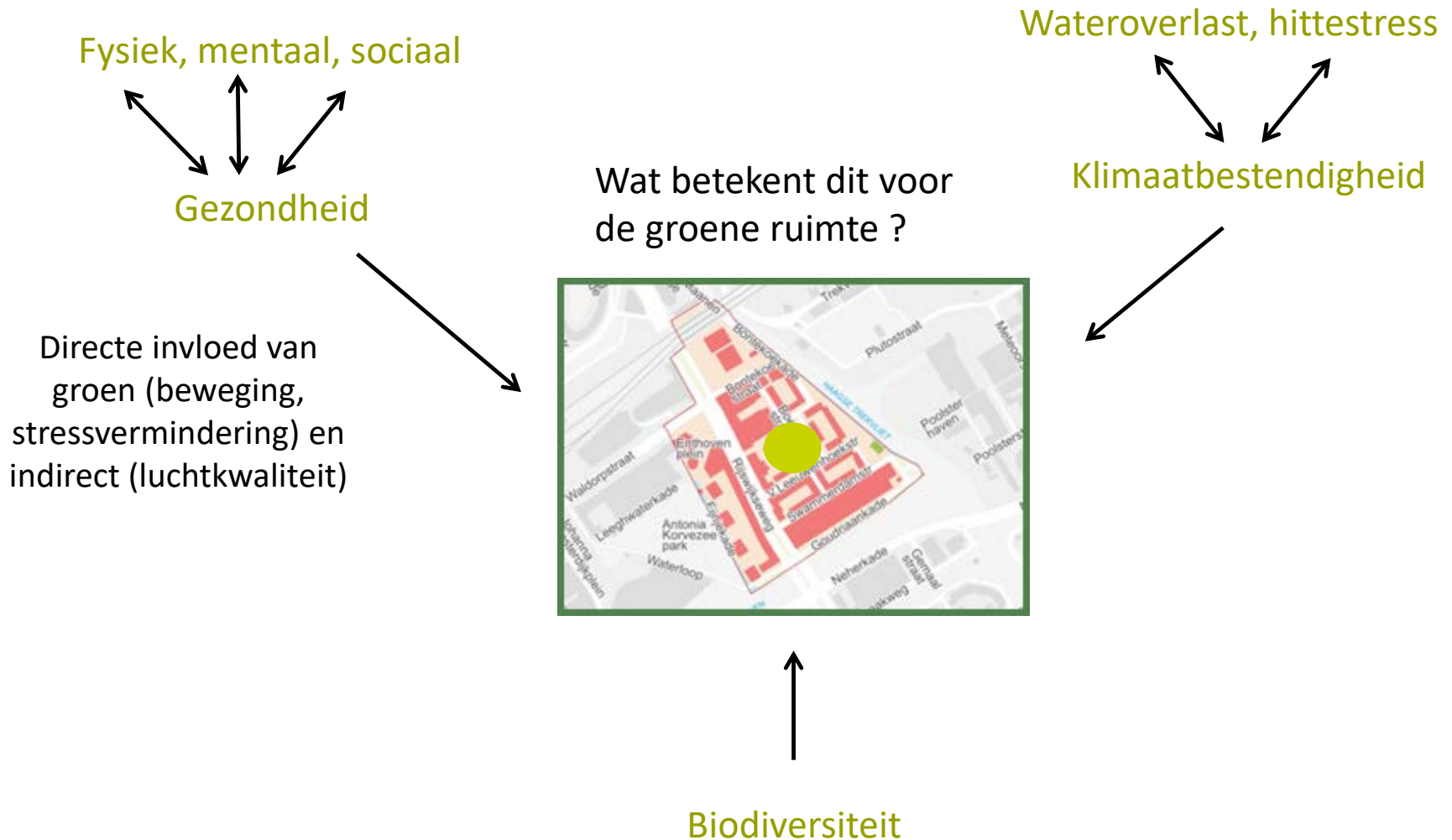
Betrokkenheid bij
leefomgeving

KCNL project Groene en gezonde wijk

KCNL project Groene en gezonde wijk

Lectoraat Groene en Vitale Stad

Fysiek, mentaal, sociaal

Gezondheid

Directe invloed van
groen (beweging,
stressvermindering) en
indirect (luchtkwaliteit)

Wat betekent dit voor de groene ruimte ?

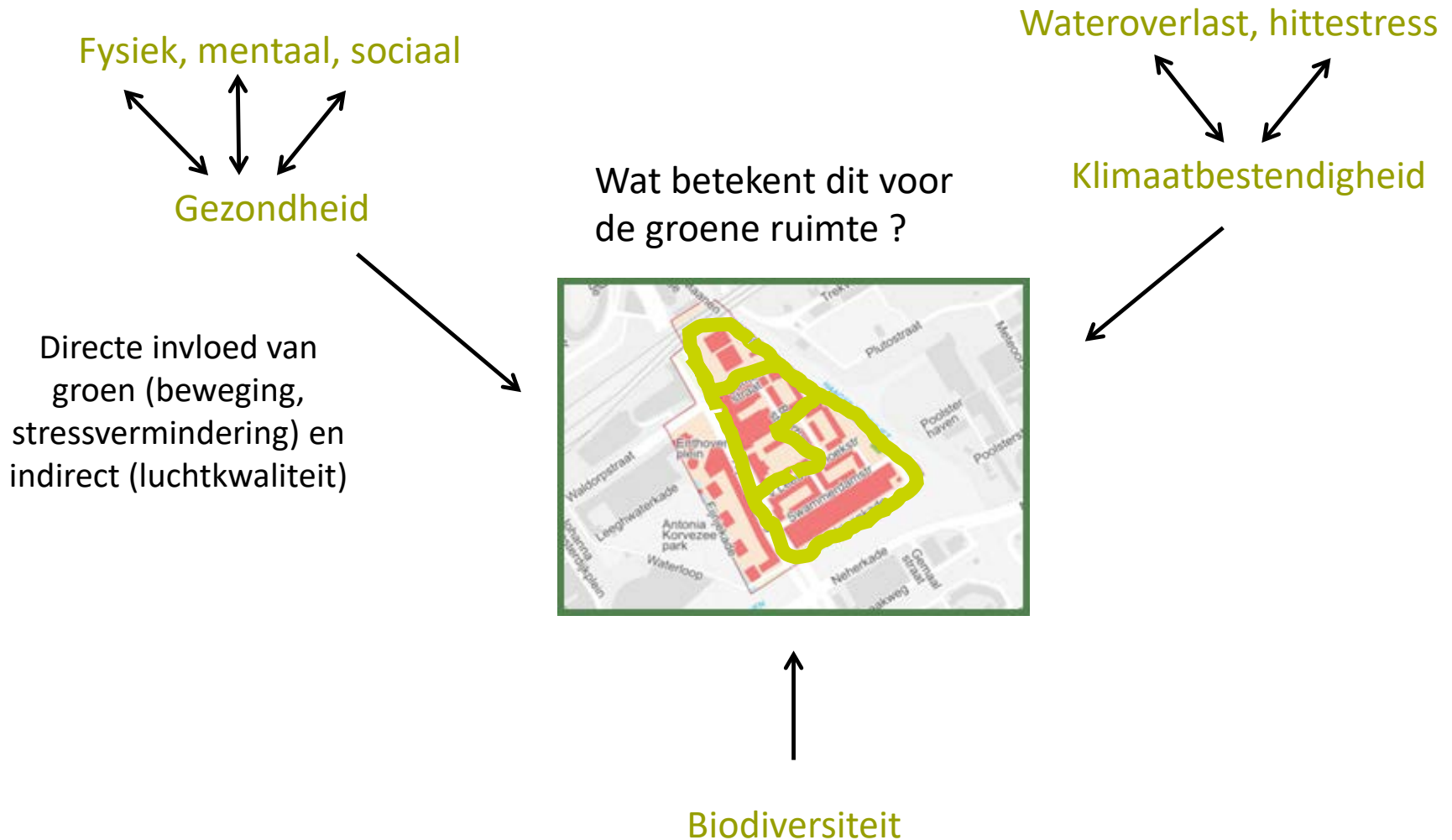

Biodiversiteit

Wateroverlast, hittestress

Klimaatbestendigheid

KCNL project Groene en gezonde wijk

Lectoraat Groene en Vitale Stad

Hogeschool
INHOLLAND

Fysiek, mentaal, sociaal

 GROEI & BLOEI
Als tuinieren je hobby is

Den Haag,
Spoorwijk

 Provincie
Noord-Holland

 BTL
Advies

 van hall
larenstein
university of applied sciences

Zoetermeer,
Meerzicht

Heiloo,
Melko

wellantcollege

staatsbosbeheer

KCNI project Groene en gezonde wijk

Doel: ontwikkelen van groene ontwerpkaders voor groen OP WIJK NIVEAU

→ basis voor functioneel, evidence-based integraal ontwerp !

29 november 2017

September 2018

—

Augustus 2020.

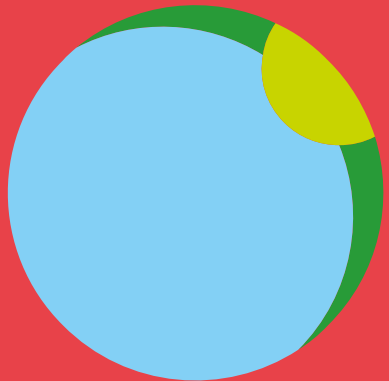
Vertalen naar curriculum
MBO en HBO

Sociale innovatie: wat leren de
partners van dit project ?

Gedurende project meer
gemeenten laten
aanhaken !

29 november 2017

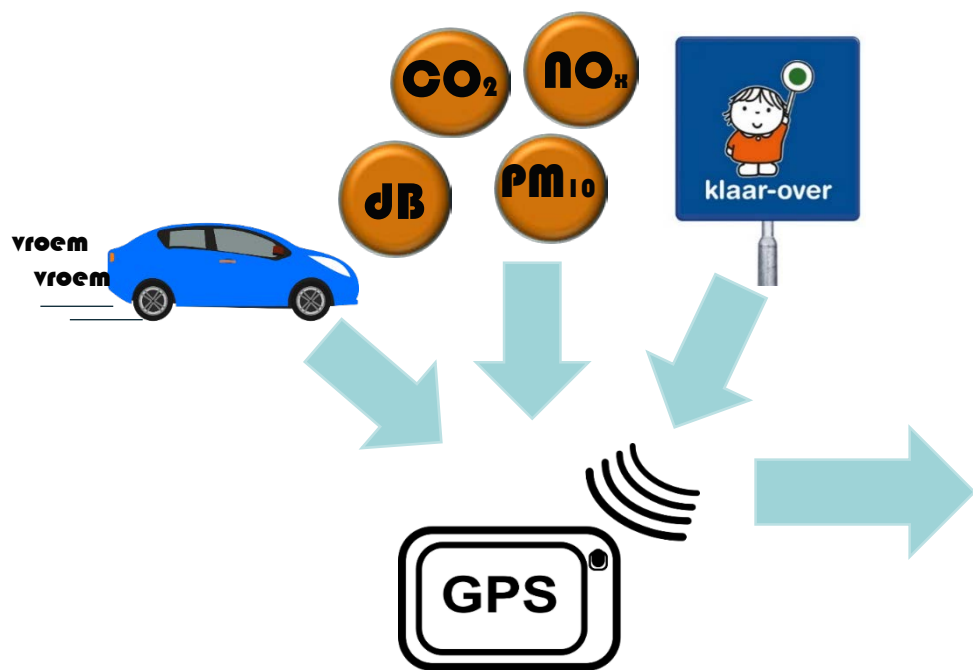
Dank u voor uw aandacht

AERES
HOGESCHOOL
ALMERE

Smooth Traffic Management

Het idee

Einddoel STM

Een tool die mensen (of zelfs zelfrijdende auto's) beweegt om een route te kiezen die ongewenste effecten van autoverkeer op de omgeving minimaliseert.

Samenwerking InHolland

- Afstudeeronderzoek naar gedragsverandering en kenmerken van alternatieve routes
- Studentproject naar sturingsparameters en effecten van STM op reistijd, verplaatsing en omgevingseffecten
- Nu: vervolgonderzoek naar gedragsverandering en dit verwerken in een user interface
- Vervolg 2019: uitwerken van de user interface tot een module in (nieuwe) navigatie app
- Eind 2019/begin 2020: pilot met navigatie app met STM module

Vragen

- Wat vinden jullie van het concept, welke risico's en kansen zien jullie?
- Zouden jullie de leefomgevingsbewuste route als keus in een navigatie app zelf gebruiken? Onder welke voorwaarden?
- Hebben jullie ideeën over een verdienmodel?

KennisCentrum
Natuur en
Leefomgeving

Klimaatstresstest Fryslân:

Hittestress- en wateroverlastkaarten
en hoe verder?

Jeroen Lasonder (Tauw)

6-11-2018

KennisCentrum
Natuur en
Leefomgeving

Klimaatstresstest Fryslân

1. Introductie

2. Project *Innovatieve Klimaatstresstest Fryslân*

3. Vervolg

Tauw

**van hall
larenstein**
university of applied sciences

Innovatief ()

- 1. De schaal, grootste stresstest van Nederland;
wateroverlastkaart en hittestresskaarten van alle
Friese gemeenten**
- 2. Wateroverlast Leeuwarden in 3D**
- 3. Organisatie van Masterclasses waarbij ook
bestuurders zijn uitgenodigd**
- 4. Triple helix; onderwijs, overheid en bedrijfsleven**

Projectpartners

Opdrachtgever: Fries Bestuursakkoord Waterketen (FBWK)

Alle Friese gemeenten

Masterclass Klimaatadaptatie

- Doel: bewustwording van de knelpunten en kansen voor klimaatadaptatie in uw regio
- 7 regio's
- Ambtenaren (Water, RO, Civiele techniek, Groen)
- Waterwethouders
- Interactieve werksessie op basis van:

Opbrengsten

1. Stresstesten hitte en extreme neerslag
2. Kennismaking met vervolgtraject: risicodialoog
3. Afstudeeropdrachten voor studenten
4. Overdracht kennis en ervaringen tussen gemeenten

Invoermodule klimaatstresstest Fryslan

+ Invoeren knelpunten

water op straat, woonstraat De

overlast op particuliere

Water op straat

water op straat wijk Oosterveld

The image shows a screenshot of a web application titled 'Invoermodule klimaatstresstest Fryslan'. It features a map of Fryslan with a red area indicating high risk. Below the map, there are four panels showing different types of climate stress test results: 'water op straat, woonstraat De', 'overlast op particuliere', 'Water op straat', and 'water op straat wijk Oosterveld'. Each panel includes a cloud icon and a list of locations.

Het vervolg

Waar lopen jullie tegen aan? / waar heb je hulp bij nodig?

- **Stresstesten?**
- **Proces?**
- **Beleid?**
- **Maatregelen?**
- **Tools?**

Gebieden:

- **Wateroverlast?**
- **Hitte?**
- **Droogte?**
- **Waterveiligheid?**
- **Oppervlaktewater (kwaliteit/kwantiteit)?**
- **Grondwater (kwaliteit/kwantiteit)?**

<Vul de juiste voettekst in via de tab Invoegen >> Koptekst en voettekst>

KennisCentrum
Natuur en
Leefomgeving

De private ruimte inzetten voor een klimaatbestendige stad

Workshop partnerraad bijeenkomst KCNL

ir. J.D. Klein, ir. S.F.M. Gijsbers, 6 november 2018

Inhoud

- Introductie
- Haalbaarheidsonderzoek
- Share My City programma
- Opdracht voor vandaag

Introductie

- Doel: private ruimte efficiënt inzetten voor waterberging
 - Klimaatverandering: heftigere buien en periodes van droogte steeds groter. Daarom water vasthouden en infiltreren.
 - Publieke ruimte niet altijd ruimte. Functies wil je ook gebruiken voor recreatie, vervoer.
 - 60 % - 70% van de private ruimte is in handen van bewoners en genoeg mogelijkheden
- Share My City
 - Impactproject 2016, Witteveen+Bos, Gemeente Dordrecht en Breda
 - Programma uitrollen voor waterkring de Baronie en waterschap Brabantse Delta
 - Samenwerking met Atelier Groen Blauw

Haalbaarheidsonderzoek

- Kosten maatregelen
 - Rioolheffing kosten rioleringszorg te bestrijden.
 - Belastingsdifferentiatie mogelijk.
 - Geen voordeel voor huurders
 - Waterschapsbelasting geen belastingsdifferentiatie mogelijk
- Juridische mogelijkheden
 - Privaatrechtelijke overeenkomst
 - Subsidieregeling

Share My City programma

1. door data onderbouwd advies voor beleidsvorming door gemeenten
2. een platform (website) waar burgers zélf actief kunnen worden
3. 'een communicatiestrategie om het programma uit te rollen

Share My City programma - Beleidsadvies

- Wat is het potentieel van de private ruimte?
 - Welke maatregelen zijn in welke wijk mogelijk?
 - Wat zijn de bijbehorende kosten?
- Waar zijn er knelpunten?
- Wat zijn de verwachte uitgaven aan maatregelen?
- Geeft antwoord op vragen als:
 - Op welke maatregelen kunnen we als gemeente het beste inzetten?
 - Welke middelen kunnen we daarvoor gebruiken?

Share My City programma – platform

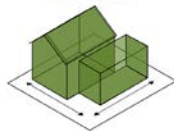
- Gebruikte gegevens:
 - ✓ Dakhelling (op basis van AHN)
 - ✓ Verharding tuinen (luchtfoto RGB + infrarood)
 - ✓ Dakoppervlak en pandoppervlak
 - ✓ Bodemsoorten (GEOtop en REGIS II)
 - ✓ Grondwaterstanden (GHG)
- ✓ <http://46.17.2.153/~rekentool/pilot>

Doe de check!

1 Doe mee 2 Controleer gegevens 3 Resultaat 4 Bewaren

Controleer de gegevens

Oppervlakte huis

100 m²

Oppervlakte tuin

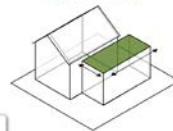

Denk hierbij aan de oprit, terrassen en tuinhuisjes waarvoor geen bouwvergunning nodig was.

1 Waarvan verhard:

50 m²

Oppervlakte platdak

20 m²

← Vorige stap

Volgende stap →

Vragen

- Hoe zouden we het platform uit kunnen breiden naar maatregelen voor hitte-stress en/of biodiversiteit? Is dit zinvol? Welke gegevens zijn nodig?
- Kunnen we doelgroep verbreden? Bijvoorbeeld architecten of hoveniers? Is dit zinvol?
- Stimulatie voor daadwerkelijke uitvoering. Hoe zouden we dit het beste kunnen doen? Bijvoorbeeld financiële bijdrage of levering producten? Denk aan de wortel, de stok of de preek.